

Esiopetuksen toimintasuunnitelma

Päivähoitoyksikkö / toimipiste Päiväkoti Tuikku	Toimintakausi 2016-2017
Osoite Karvaisrinne 2, 00700 Helsinki	
Puhelin 09-347 38 65	paivakoti.tuikku@kolumbus.fi
Päivämäärä jolloin esiopetuksen toimintasuunnitelma on käsitelty ja hyväksytty 26.9.2016	Päiväkodin johtajan allekirjoitus ja nimenselvennys Pirjo Kuusijärvi

Oppimisympäristön ja pedagogisen toiminnan kuvaus

Meillä on tänä vuonna 7 esiopetuksessa olevaa lasta. Esiopetusaika on pääosin klo 8.30-12.30 välillä, mutta koska kaikki ovat kokopäivähoidossa olevia, esiopetuksen tavoitteet huomioidaan koko päivän toiminnassa.

Toiminta-aikana lapset jaetaan erilaisiin pienryhmiin: eskarit ovat yhdessä 5-vuotiaitten kanssa mm. liikunnassa, luontokerhossa, venäjän kielen kerhossa, muskarissa sekä erilaisilla retkillä. Muissa toiminnoissa kuten kannelkerhossa ja erilaisissa eskarilaisten omissa projekteissa he ovat omana ryhmänään.

Päiväkodissa on yksi pienryhmähuone sekä pieni sali ja ryhmähuone, jossa eskarilaiset toimivat. Oma ulkoilupihamme on pienehkö, mutta liikumme paljon lähiympäristössä ja hyödynnämme sen mahdollisuuksia: leikkipuistoissa käymme viikoittain ulkoliikunnassa, luontokerhossa tutustumme lähialueen viljapeltoihin, pienissä metsiköissä on puita, joissa voi kiipeillä, viljelypalstoilla tutustumme hyöty- ja koristekasveihin. Lähiympäristössä on myös Malmitalo, jossa käymme elokuvissa, nukketatterissa, kirjastossa ja satutunneilla. Julkisilla kulkuneuvoilla pääsemme Helsingin keskusta monipuolisten kulttuuripalveluitten piiriin. Tulevana kautena käymme mm. Lastenmuseossa, Kaupunginmuseossa, Tekniikan museossa ja Kemian laitoksella.

Helsingin kaupungin esiopetuksen opetussuunnitelma 2016 on toimintamme pohjana. Olemme kristillinen päiväkotitoiminta. Päivittäisessä toiminnassa se näkyy esim., että meillä on ruokarukoukset ja seuraamme kirkkovuoden tapahtumia. Juhlapyhillä on kristillinen tausta, josta kerromme lapsille. Varsinkin joulun ja pääsiäisen aikana kristillinen sisältö painottuu toiminnassa. Uskontokasvatuksen lähtökohtana on kuitenkin leops-keskustelut vanhempien kanssa. Kysymme huoltajilta lupaa lapsen uskontokasvatukseen osallistumiseen.

Esiopetus alkaa virallisesti klo 8.30 aamupiirillä. Sen jälkeen jakaannutaan pienryhmiin erilaisiin toimintoihin, Toimintahetken jälkeen on ulkoilua ennen ruokailua. Ruokailun jälkeen esikoululaisilla on omia projekteja ennen lepoa. Välipalan jälkeen lapsilla on vapaata leikkiä (sitä on myös ennen aamupiiriä). Usein iltapäivisin isot lapset valitsevat tietokoneella työskentelyn. Meillä on lasten käytössä läppäri ja paljon esiopetuksen oppimispeljä sekä kaksi tablettia lasten käyttöön, joiden käyttöä aikuinen opettaa ja valvoo.

Käytämme myös perinteisempiä oppimismateriaaleja kuten esim. montessorivälineistöä tai vastaavia, joiden kanssa lapsi voi itse tehdä kokeiluja ja johtopäätöksiä. Osa välineistä on itsekorjaavia, joissa opitaan yrityksen ja erehdyksen kautta uusia asioita. Aikuinen opettaa ensin lapselle välineen käytön, sen jälkeen lapsi voi sen itse ottaa esille ja laittaa takaisin paikoilleen työskentelyn päätyttyä.

Laaja-alainen osaaminen

Laaja-alaisen oppimisen alueet on huomioitu arjessa monin tavoin. Ajattelua, oppimista, ongelmanratkaisua, eri vaihtoehtojen ehdottamista ja eri toimintatapojen käyttämistä rohkaistaan niin taiteessa (kuvataide, musiikki, askartelu), arjen toimissa (kengännauhan solmiminen, pukeminen), vuorovaikutuksessa aikuisten ja lasten kanssa (toisten auttaminen, sanallinen kommunikointi, ristiriitalilanteiden selvittäminen), monilukutaidon (erilaiset oppimistilanteet), tieto- ja viestintätekniikan (projektit, esimerkit, keskustelut) tehtävissä. Kulttuurinen osaaminen tulee erityisesti esiin museokäynneillä, rakennuskulttuuriin tutustumalla eri puolilla Helsinkiä, keskustellen lasten kotikulttuurista (meillä on lapsia, työntekijöitä ja opiskelijoita eri kulttuuritaustoista) sekä venäjän kielen kerhon välityksellä. Integroimme eri oppimisen alueet toisiinsa lyhyissä ja pitkissä projekteissa.

Keväällä 2016 lapset saivat vanhempineen tutustua alustavaan toimintasuunnitelmaamme ja tehdä ehdotuksia tulevalle vuodelle. Lapsilta nousi eri aiheita syksyn teemaksi, ne otettiin huomioon ja niistä tehtiin teemajatkumo alkusyksyksi. Projektit voivat olla lyhyitä tai ne voivat jatkua ja polveilla uusiin suuntiin. Niissä painottuu vuorovaikutus ja yhdessä oppiminen, niitä toteutetaan pari- tai pienryhmätyöskentelynä. Ollaan herkinä lasten tuumille ja tarpeille. Aloitamme joka toinen perjantai 5-6-vuotiaitten kanssa suunnittelulla, mitä ja miten seuraava mahdollinen lyhyt tai pitkä projekti toteutetaan. Tuemme sitä, että lapsille syntyisi omia kiinnostuksen kohteita ja uusia kokemuksia.

Syksyn 2016 alussa kaikilta eskarilaisilta kysyttiin, mitä toiveita ja odotuksia heillä on esikouluvuoteen nähden. Lapset osallistetaan ottaen huomioon heidän ehdotuksiaan toimintahetkissä, arjen tilanteissa, omaehtoisissa leikeissä ja esim. ryhmäsadutuksen aiheissa. Huomioimme myös vuoden ajan vaihtelut ja niistä nousevat aiheet, kirkkovuoden kulun ja niistä nousevat aiheet sekä yhteistyökumppaneiden kautta mahdollistuvat aiheet.

Oppimiskokonaisuudet, teemat, projektit

Oppimisen perusajatus liittyy toiminnan kautta oppimiseen ja siihen, että uutta opitaan rakentaen vanhan tiedon ja kokemuksen pohjalta. Teemme 5-6-vuotiaitten kanssa mm. montessori- tehtäviä tilanteiden, kokemusten ja käsiteltävien aihealueiden mukaan. Esiopetuksessa toteutettavat teemat ja aiheet muodostuvat kokonaisuuksista, jotka perustuvat esiopetuksen oppimisen alueisiin. Aikuisten tehtävänä on jäsentää oppimista sekä suunnata lapsen mielenkiintoa opittaviin asioihin.

Lasten ehdotuksista nousi syksyn alkuun yhteisenä ajatuksena rakentaminen (animaation teko, erilaiset askaratelut, legorakentelut, kulkuvälineet, laitteiden ja koneiden toiminta...), joten aloitimme syksyn 2016 yhteistyössä Mediakeskus Metkan kanssa neljän päivän animaationteko-projektilla. Pareittain tehdyt animaatiot videoitiin ja tallennettiin myöhempää käyttöä varten. Projekti jatkui siten, että keskustelimme ja tutustuimme vanhaan kinofilmikameraan ja uuteen älypuhelimien digikameraan, jonka jälkeen lapset askartelivat omat kameransa pahvista ja piirsivät ”kuvaamansa” asiat pienille korteille, jotka kiinnitettiin askarreltuun kameraan. Kameroihin tutustumisen jälkeen tutustutaan kulkuvälineisiin, joista pienlentokoneita ja helikoptereita nähtiin elokuussa Malmin kentälle suuntautuneella retkellä.

Käymme Helsingin kaupungin museolla opastetuilla kierroksilla (” Isomummun aikaan ”, ”Laiva on lastattu” ja ” Soiva retki”), teemme yhteistyötä Pukinmäen taidetalon kanssa niin, että he käyvät pitämässä meille kuvataide-, draama- ja sirkus-aiheiset työpajat. Yhteistyössä päiväkotit Karvikan kanssa olemme kutsuneet Mikko Perkoilan konsertoimaan ja esittelemään erilaisia itse tehtyjä soittimia. Poliisi-orkesteri Nallekoplan konsertti toteutuu myös yhteistyönä päiväkotit Karvikan kanssa samoin kuin Ympäristökoulu Polun kierrätysaiheinen nukketeatteriesitys. Meillä on käynyt jo vuosien ajan Leena-mummo pitämässä Sapere-tuokioita. Tänäkin vuonna hän on lupautunut tulemaan meille ohjaamaan ja rohkaisemaan lapsia tutustumaan kaikilla aisteilla ruoka-aineisiin ja tekemään niistä ruokaa. Joulun- ja kevätkuuhlat ovat omat pitkäjänteiset projektinsa, joiden tuloksista nautitaan yhdessä vanhempien ja lasten lähiomaisten kanssa. Lapset ehdottavat osan ohjelmasta, harjoittelevat ja esittävät ohjelmat ja tekevät osan kulisista ja rekvisiitoista itse.

Toiminnan dokumentointi ja arviointi

Lasten leikkejä havainnoidaan ja osa niistä kirjataan havainnointilomakkeille, jotka liitetään kasvun kansioihin puolivuositain. Osa toiminnasta kuvataan ja laitetaan eteisen seinälle vanhempien ja lasten nähtäväksi. Eteisen seinällä näkyvät myös erilaiset lasten luontokerho-, eskari-, kuvataide-, haastattelu- ja projektitylöt. Toimintaa dokumentoidaan myös puolivuositain raportteihin, jotka liitetään kasvun kansioihin yhdessä kuvien ja töiden kanssa. Raportit ovat myös ilmoitustaululla esillä vanhempien nähtävinä, josta johtaja saa ne itselleen raporttikansioon. Lisäksi täytetään toimintakauden esiopetuksen toimintasuunnitelman arviointi ja toteutumisen lomake, joka siirretty leopso:ien mukana kouluihin sekä päiväkodin omavalvontakansioon. Liikuntakortteihin merkitään, mitä liikuntaa on kulloinkin harjoitettu ohjatusti. Liikuntakortit täytetään syksyn ja kevään osalta erikseen ja laitetaan lapsen kasvun kansioon (liite 2). Dokumentointi tekee työn näkyväksi. Vanhemmat saavat tietoa päiväkodin toiminnasta ja omasta lapsestaan. Lasten ajattelu ja oppimisen prosessit näkyvät heidän töistään. Lähtiessään päiväkodista, lapsi saa kasvun kansion mukaansa. Dokumentoinnin avulla työntekijät arvioivat työtään, ja työn arviointi on pohjana suunnittelulle ja jatkuvalle kehitykselle.

Huoltajien osallisuus

Päiväkotit Tuikku on yhdistyksen ylläpitämä yksityinen päiväkotit. Vanhemmat voivat halutessaan liittyä yhdistykseen maksamalla jäsenmaksun. Päätävä elin on yhdistyksen kevä- ja syyskokous. Hallitus palkkaa johtajan, joka palkkaa muun henkilökunnan.

Keväällä 2016 eskarivanhemmat saivat tutustua alustavaan eo-toimintasuunnitelmaan syksyelle 2016 ja antaa lapsineen palautetta, joka huomioitiin toimintasuunnitelman lopullisessa laadinnassa. Vanhemmat voivat osallistua talkoiltoihin, syys- ja kevätkokouksiin, vanhempainiltoihin ja ehdottaa asioita henkilökohtaisesti, puhelimitse ja s-postitse. Heitä kuullaan ja ehdotuksia otetaan huomioon mahdollisuuksien mukaan. Pyydämme vanhemmilta palautetta toimintasuunnitelman toteutuksen onnistumisesta puolivuositain. Joskus vanhemmat osallistuvat toimintaan esim. tulemaan mukaan retkille, järjestämällä retken kiinnostavaan kohteeseen (esim. Kemian laitos) tai pitämään meille oppimistuokion (esim. Sapere-aistaituokio isoäidin ohjaamana).

Olenainen osa yhteistyötämme on leops-keskustelut vanhempien kanssa syksyisin ja keväisin. Näihin keskusteluihin lapsi voi tulla halutessaan mukaan. Tarvittaessa järjestämme myös lisää keskusteluaikoja päivittäisten tapaamisten lisäksi.

Yhteisöllinen oppilashuolto

Olemme lukeneet Helsingin kaupungin oppilashuoltosuunnitelman, keskustelleet sen pohjalta ja hyväksyneet sen henkilökunnan suunnittelupäivässä 6.8.2016. Ko. dokumentti on nähtävänä Tuikun eteisessä tiedotuslaatikossa, missä on myös tämä Esiopetuksen toimintasuunnitelma 2016-2017, Turvallisuus- ja pelastussuunnitelma (äkilliset kriisi-, uhka- ja vaaratilanteet) ja Omavalvontasuunnitelma (esim. toimintatapojen, turvallisuuden ja kiusaamisen osalta). Kiusaamista ehkäistään ennakoimalla tilanteita, joissa sellaista voisi tapahtua. Kiusaamistilanteissa puutummme niihin välittömästi. Käsittelemme asioita Muksuopin ” vastuun portaat ” ohjelman mukaan, joka on ollut käytössämme pitkään. Sukupuolten tasa-arvoa edistää aikuisten asenne tasa-arvoon. Kaikki ovat tasa-arvoisia iästä, kulttuuritaustasta, uskonnosta tai sukupuolesta riippumatta. Kaikilla on samanlaiset mahdollisuudet oppia, tuoda esiin omia ideoita ja tulla hyväksytyksi omana itsenään.

Eri kieli- ja kulttuuritaustaisten lasten suomi toisena kielenä opetuksen järjestelyt ja äidinkielen tuki

Päiväkodin oma työntekijä toimii S2-opetuksesta vastaavana vuonna 2016. Tänä vuonna meillä on kaksi eskaria ja kaksi neljävuotiasta S2-ryhmässä kerran viikossa. Sen lisäksi kieltä opitaan toiminnan, leikkien ja laulujen muodossa arjen tilanteissa. Tarvittaessa käytämme myös kuvakortteja.

Perusopetuksen valmistavan opetuksen järjestelyt esiopetuksessa

Teemme yhteistyötä yhteistyökoulumme ja muiden meiltä oppilaisiksi lähtevien oppilaiden koulujen kanssa. Lähetämme myös lasten leops:it toukokuun 2017 aikana sen koulun rehtorille, jossa oppilas aloittaa koulunsa syksyllä 2017.

Yleistä, tehostettua ja erityistä tukea saavien lasten esiopetuksen järjestelyt

Yleisen tuen osalta lastentarhanopettaja arvioi jokaisen lapsen tuen tarpeen huolehtien siitä, että lapsi saa tarvitsemansa tuen esiopetustilanteissa. Erityistä huomiota kiinnitetään lapsen oppimisen valmiuksien, tekemisen, ilon ja myönteisen minäkuvan vahvistamiseen. Lapsen yksilöllisyyden huomioiminen turvataan leops:illa, jonka lastentarhanopettaja laatii syys-lokakuussa 2016 yhteistyössä lapsen vanhempien kanssa. Lapsella on oikeus osallistua keskusteluun niin halutessaan.

Tehostetun tuen päätöksellä Tuikussa voimme hoitaa niitä esikoululaisia, jotka aloittavat koulun vuotta myöhemmin. Jos tehostetun tuen päätöksen tarve ilmenee kesken toimintakauden, tilanne arvioidaan yhdessä vanhempien kesken ja täytetään ”Pedagoginen arvio ” kirjaten samalla lapselle kohdennetut tukitoimet. Jos tukitoimiin tarvitaan esim. relton tai ryhmäavustajan palveluita, emme voi hoitaa lasta resurssin vajuksen vuoksi, vaan suosittelemme perhettä hakeutumaan kaupungin päiväkotiin, jossa ko. tukitoimi on tarjolla.

Erityisen tuen päätöksellä aloittavaa esikoululaista emme ota esikouluumme resurssien puutteen vuoksi. Jos erityisen tuen päätöksen tarve ilmenee toimintakauden aikana, tehdään lapsesta ” Pedagoginen selvitys” ja/tai neuvotaan perhettä ottamaan yhteyttä alan asiantuntijaan ja varaamaan ajan lapsensa asiantuntija-arviota varten, jolloin ko. asiantuntija antaa lausunnon. Teemme tarpeen mukaan yhteistyötä kaikkien tahojen kanssa. Tarvittaessa otamme osaa monialaisen asiantuntijaryhmän kokoukseen.

Moniammatillinen arviontikeskustelu (keskusteluun osallistuvat päiväkodin johtaja, lastentarhanopettaja, kiertävä erityislastentarhanopettaja, tarvittaessa suomi toisena kielenä -opettaja, neuvolan terveydenhoitaja tai muu asiantuntija)

Keskustelun päivämäärä
20.10.2016

Olemme keskustelleet kelta Kyllikki Leppäsen kanssa .

Esiopetuksen ja perusopetuksen välinen yhteistyö (yhteistoimintasuunnitelma)
Liite 3

Suunnitelman päivämäärä
15.9.2016.

Muut yhteistyötahot

Neuvola (puheterapeutti, terveydenhoitaja, lääkäri, psykologi, perheneuvola), lastensuojelu tarvittaessa, koulujen rehtorit/kuraattorit/psykologit tarvittaessa, Malmitalo, Malmin kirjasto, Mediakeskus Metka, Ympäristökoulu Polku, Pukinmäen taidetalo, Lastenmuseo, Kaupunginmuseo, Kemian laitos, Pk Karvikan viskarit/eskarit, päiväkoti Tenava, Helsingin kristillinen koulu, Hakaniemen ja Malmin Saalem-srk (jouluihin draamavaeallus), Tekniikan museo

Esiopetuksesta vastaava lto/elto

Anu Salo (lto)